

В. Савельев, канд. экон. наук, ассист.
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

МОДЕЛЬ ИЗМЕНЕНИЯ ПОВЕДЕНИЯ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ КАК ОСНОВА МАРКЕТИНГОВОЙ СТРАТЕГИИ

В статье рассмотрены базовые сегменты потребителей, проанализированы их мотивы потребления. Разработана модель изменения поведения потребителей в условиях снижения покупательной способности и предложены рекомендации по эффективным стратегическим действиям с целью повышения конкурентоспособности рыночного предложения.

Ключевые слова: стратегия, покупательная способность, мотивы потребления, платежеспособный спрос, лояльность.

V.Savelyev, PhD in Economics, Assistant
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

MODEL OF CONSUMER BEHAVIOR TRANSFORMATION AS A BASIS FOR MARKETING STRATEGY

The article concerns with the basic consumer segments. The consumer needs are analyzed in the article and the model of change in consumer behavior is created. The article proposes the recommendations on effective strategic actions in order to competitive capacity increase. It is determined that in low purchasing power conditions, focus on meeting the needs of loyal customer segments will allow companies to increase the competitiveness of the market supply. Adaptation of marketing strategy in low purchasing power conditions is a creative process in which success is based on the orientation of the changed consumption motives.

Keywords: strategy, purchasing capacity, consumption motives, solvent demand, loyalty.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2014; 10(162): 54-58

УДК 339.972; 332.142.4

JEL Q 280

Н. Данилова, асист.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ЗМІНА ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ПІД ВПЛИВОМ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

У статті досліджено сучасні тенденції системи світового енергозабезпечення, виявлено фактори впливу на зміну політики державного регулювання енергетичної сфери Європейського Союзу, зокрема, щодо розвитку ринку відновлюваних джерел енергії. Наведено механізм впливу суб'єктів ринку на розвиток альтернативної енергетики ЄС в умовах посилення міжнародної конкуренції.

Ключові слова: енергетичні ресурси; державне регулювання ринку альтернативної енергетики; ринок альтернативної енергетики.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням довгострокових взаємозв'язків та взаємопроникненням національних економік окремих держав в єдину глобальну систему, а також взаємним впливом на економічний та соціальний розвиток в межах даної системи. Характерною особливістю даного етапу розвитку є посилення міжнародної конкуренції як між виробниками, так між споживачами в системі світового господарства, що найбільш яскраво проявляється на прикладі енергетичної сфери. Значне зростання кількості населення у планетарному масштабі та нерівномірне підвищення рівня добробуту у різних країнах світу, створює нагальну проблему у світовій сфері енергозабезпечення. Протягом останніх 20-30 років, попит на продукти харчування, воду та енергоносії збільшився на 30-50%, що призводить до соціальної та політичної нестабільності, геополітичних конфліктів та спричинює негативний вплив на навколишнє середовище й клімат. Крім того, чисельність населення подвоюється кожні 40-50 років, а виробництво та споживання енергії зростає у 2 рази кожні 12-15 років [4]. Загроза нестачі енергетичних ресурсів стає все більш реальною для багатьох країн світу. Світове споживання енергії за період з 1970 р. до 2030 р. зросло у 2 рази та має тенденцію до зростання більш ніж на 60%.

В сучасних умовах глобалізації, актуалізується проблема зміни енергетичних стратегій в різних державах світу, як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективах. Протягом останніх десятиліть, виявляється необхідність проведення ефективної енергетичної політики, що здатна забезпечити баланс в енергоспоживанні та регулювати транспортно-комунікаційну політику забезпечення споживачів енергоресурсами за адекватними цінами. Також актуальними проблемами є:

впровадження нових технологій і стимулювання розвитку технічного прогресу в галузі; зниження енерговитратності та застосування тактики енергозбереження; мінімізація шкідливого впливу на навколишнє середовище; проведення політики взаємовигідного співробітництва у сфері розвитку галузі альтернативної енергетики.

Зростаюча конкуренція за глобальні енергетичні ресурси, володіння якими зумовлено географічним фактором певних регіонів світу, спричинює зміни на світовому енергетичному ринку і викликає можливість появи енергетичної кризи. Такі тенденції значно впливають на економіку країн, які при потужному виробничому потенціалі не спроможні задовольнити енергопотребителів за допомогою власних традиційних енергоносіїв. Дана ситуація є характерною для Європейського Союзу. Адаптація підтримки економічного зростання і добробуту регіону необхідно забезпечувати безперервний доступ до енергоресурсів, що стало основною причиною переорієнтації енергетичної політики ЄС у напрямку розвитку та використання альтернативних джерел енергії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В умовах підвищеного інтересу до пошуку та використання альтернативних видів енергії, ринок відновлюваних джерел енергії став предметом дослідження багатьох сучасних вітчизняних і зарубіжних вчених, серед яких М.Кальтшміт, А.Візе, В.Штрейхер, В.Пау, Б.Заннер, С.Дунн та ряд інших. Не менш важливим є і внесок вітчизняних вчених, які в основному, досліджують питання ефективності використання альтернативних джерел енергії і розглядають розвиток окремих їх видів: С.Алексеевко, Е.Бойко, В.Гессець, Г.Гелетуха, В. Гондурак, Б.Данилишин, М.Долинський, М.Жовніра, Г. Калетник, М.Козоріз, В.Кухар, Н.Косар, А.Кузьмінська, А. Лапко, Н.Передерій, Я.Побуркота ін.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Не дивлячись на те, що щорічно все більша кількість вчених заглиблюються у дослідження новоствореного ринку, процес його формування не закінчений і тенденції розвитку ринку вимагають безперервного дослідження. Динаміка розвитку європейського ринку поновлюваних джерел енергії стає все більш стрибкоподібною і складною, частка відновлюваних джерел енергії в загальній структурі енерговиробництва не стабільна, підвищення міжнародної конкуренції з боку іноземних виробників зростає – сукупність даних факторів вимагає дослідження зміни механізмів державного регулювання європейського ринку альтернативних джерел енергії.

Метою статті є проаналізувати сучасний стан енергетичного ринку Європейського Союзу, виявити зміну пріоритетів енергоспоживання за джерелами енергії та охарактеризувати зміну механізмів державного регулювання європейського ринку відновлюваних джерел енергії під впливом сучасних тенденцій міжнародної конкуренції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні зміни у системі світового енергозабезпечення створюють необхідність прийняття раціональних рішень та ефективних змін в енергетичному секторі Європейського союзу. При розробці нової політики державного регулювання енергетичної сфери Європейського Союзу слід враховувати наступні фактори:

1. Необхідність інвестування у галузь альтернативної енергетики, що дозволить змінити інфраструктуру та задовольнити попит на енергію. Очікуваний рівень протягом наступних 20 років складає близько одного трильйона євро.

2. Посилення залежності ЄС від імпорту енергоносіїв, що викликає необхідність у підвищенні конкурентоспроможності внутрішньої енергетичного ринку а розвитку ринку альтернативної енергетики. Адже при існуючому імпортозалежному енергозабезпеченні, протягом наступних 20-30 років близько 70 % енергетичних потреб Євросоюзу будуть задовольнятися за рахунок імпорту, порівняно із 50 % станом на 2013 рік.

3. Географічна концентрація традиційних енергоресурсів, що призводить до значних витрат на їх транспортування. Близько половини обсягу газу, споживаного ЄС, надходить з трьох країн: Росії, Норвегії та Алжиру. Враховуючи тенденції до збільшення ємкості ринку протягом наступних 25 років, імпорт газу в ЄС зростає до 80 %.

4. Зростання глобального попиту на енергію. Очікується, що світовий попит на енергію зростає приблизно на 60 % до 2030 року. Так як, Європейський Союз є одним з найбільших споживачів на світовому енергетичному ринку, виникає нагальна необхідність задоволен-

ня зростаючого попиту на енергію, що можливо за допомогою розвитку галузі відновлюваних джерел енергії.

5. Зростання ціни на нафту і газ, зумовлене зростаючим світовим попитом на природні енергоресурси, обмеженою кількістю постачальників і зростаючою залежністю від імпорту. Однак це являється стимулом для підвищення енергоефективності та інновацій в галузі енергетики, зокрема розвитку ринку відновлюваних джерел енергії.

6. Негативний вплив на навколишнє середовище, клімат, що має негативні наслідки, як для країн ЄС, так і для всього світу. Глобальне потепління веде не тільки до зростання температури, але і до зростання небезпеки природних катаклізмів, які призводять до економічних втрат. За останні 5 років в Європі та в інших регіонах світу можна було спостерігати аномальну температуру або незвичайні природні явища, зумовлені концентрацією вуглекислоти в атмосфері і як наслідок антропогенний вплив на природне середовище. Тому перед урядом Європейського Союзу поставлено завдання уникнення негативного впливу на навколишнє середовище та соціальна відповідальність в межах розробки енергетичної політики.

7. Несформованість ринку альтернативних джерел енергії, розвиток якого забезпечить ефективну систему енергопостачання. Не зважаючи на те, що ЄС є одним з лідерів виробництва та споживання альтернативної енергії, світовий ринок знаходиться на початковому етапі розвитку, основні гравці не визначені, що спричинює посилення міжнародної конкуренції та, зокрема, експансію ринку з боку китайських виробників обладнання, по відношенню до яких у 2013 році ЄС ввів в дію антидемпінгові мита адже частка китайських компаній на європейському ринку сонячних батарей складала 80%.

Сучасний стан енергетичного ринку Європейського Союзу демонструє початок якісно нового етапу розвитку енергетичного ринку, що вимагає побудови та реалізації нової енергетичної політики. Процес переорієнтації енергетичної стратегії Європейського Союзу розглядається у довгостроковій перспективі через значну ємність ринку (приблизно 1 800 мільйонів тон нафтового еквіваленту), значну кількість членів (28 країн), наявність сформованих партнерських відносин з країнами-експортерами природних енергоресурсів (Росія, Норвегія, Алжир), налагоджену промисловість з переробки традиційних джерел енергії, значну кількість інвестицій у розвиток галузі альтернативної енергетики та ін.

Процес зміни механізмів державного регулювання енергетичної сфери в Європі почався декілька десятиліть тому з появою нового вектору розвитку, орієнтованого на створення та забезпечення сталого функціонування ринку відновлюваних джерел енергії.

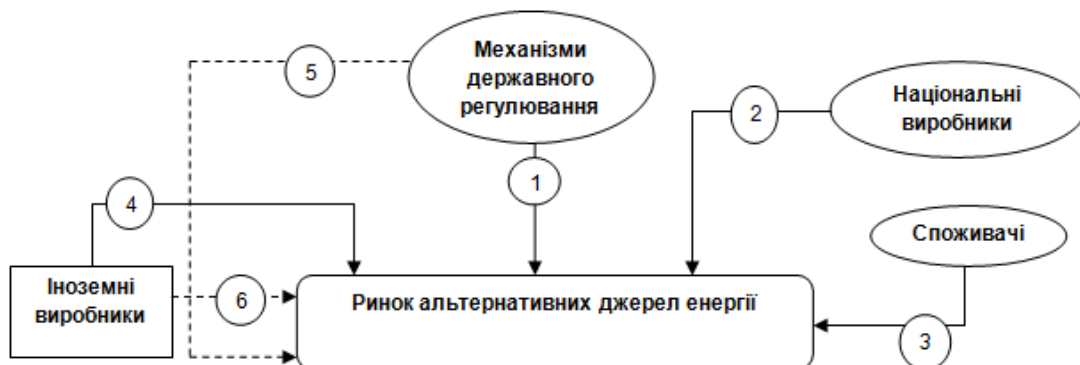

Рис. 1. Вплив суб'єктів ринку на розвиток альтернативної енергетики ЄС

Проте, розвиток ринку альтернативної енергетики відбувається під впливом не лише державного стимулювання галузі. Характерною особливістю даного ринку є те, що його розвиток стимулюють усі суб'єкти, задіяні у виробництві та споживанні альтернативної енергетики.

Суб'єктів ринку відновлюваних джерел енергії умовно можна поділити на 2 типи: зовнішні та внутрішні. Відповідно, до суб'єктів внутрішнього ринку належать: урядові установи, які регулюють ринок на законодавчому рівні; національні виробники, яких заохочують шляхом встановлення пільгових умов для галузі; споживачі, для яких створюються пільгові умови щодо використання альтернативної енергетики. До зовнішніх суб'єктів (стимулів) розвитку ринку альтернативних джерел енергії належать іноземні конкуренти, яких приваблюють пільгові умови функціонування на ринку Євросоюзу.

Таким чином, на рис. 1 зображено схему впливу суб'єктів ринку альтернативної енергетики на його розвиток:

1. Початком формування нового етапу зміни енергетичної політики ЄС – розвитку ринку альтернативної енергетики – стало створення законодавчого підґрунтя, а саме створення Зеленої книги "До Європейської стратегії надійності забезпечення енергією", де аналізуються та прогнозуються основні зміни кон'юнктури світового ринку енергії з урахуванням їх впливу на ЄС. В Зеленій книзі надаються рекомендації, які є основою нової комплексної європейської енергетичної політики та враховують найвагоміші складові для подолання можливої енергетичної кризи ЄС. Директиви Європейського парламенту та Рішення Європейської комісії визначають основу сучасної політики в галузі альтернативної енергетики і встановлюють нові цілі, які передбачають збільшення частки відновлюваних джерел енергії в структурі енергетики ЄС на рівні 20-30%, в секторі кінцевого споживання енергії до 2020 року.

Хоча для країн ЄС розвиток альтернативної енергетики не є юридичним зобов'язанням, та це є загальний політичний інструмент і спільна соціально-відповідальна стратегія розвитку регіону, яка має на меті збільшити використання альтернативних джерел енергії (до 90 млн. тонн нафтового еквівалента) за рахунок біомаси, вітряної та сонячної енергії. Задля досягнення поставленої мети, було встановлено наступні цілі стосовно використання відновлюваних джерел енергії:

- досягти використання 10 % частки біопалива до 2020 року;
- забезпечити наявність національних планів розвитку ринку АДЕ по країнах;
- дотримуватись загальноприйнятих стандартів виробництва альтернативної енергетики;
- поступово мінімізувати вартість виробництва та споживчі тарифи на альтернативну енергетику;
- реформувати адміністративні та регулюючі обмеження для зростання частки відновлюваної енергетики;
- покращити інформаційне забезпечення та підготовку кадрів у галузі відновлюваної енергетики;
- покращити технічне забезпечення передачі поновлюваних джерел енергії до електромереж;
- створити безперебійне виробництво і постачання біопалива, вітряної та сонячної енергії.

Необхідна стратегія розвитку альтернативної енергетики має стати основою у проведенні податкової реформи, захисту навколишнього середовища, введення нових стандартів, інтернаціоналізації зовнішніх витрат і забезпечуватиме гарантії поступової лібералізації внутрішнього ринку відновлюваних джерел енергії.

2. З появою механізмів державного регулювання новоствореного ринку на території ЄС з'явилися потужні національні виробники електроенергії, переробленої з відновлюваних джерел, що проявилось у значному розвитку ринку відновлюваних джерел енергії (див. табл. 1).

Таблиця 1. Рейтинг європейських виробників альтернативної енергії*

Назва компанії	Країна походження	Рік заснування компанії	Сфера діяльності компанії	Чистий обсяг продажів, млн. євро (2010)	Кількість зайнятих, ос. (2010)
Vestas Wind Systems	Данія	1898	Вітрова енергетика (виробництво турбін, монтаж та обслуговування, проектне планування)	6920	22216
SMA Solar Technology	Німеччина	1981	Сонячна енергетика (виробництво устаткування для споживчого та промислового сектору)	1920.117	5519
Renewable Energy	Норвегія	1994	Сонячна енергетика (виробництво полікристалічних пластин та сонячних панелей)	1781.372	3623
Q-Cells	Німеччина	1999	Сонячна енергетика (виробництво сонячних модулів, пластин та батарей, будівництво сонячних електростанцій, повний цикл проектів для споживчого та промислового ринків)	1357.5	2507
SolarWorld	Німеччина	2014	Сонячна енергетика (соціально-орієнтована компанія з повним циклом проектування для споживчого та промислового секторів, а також для шкіл, спортивних закладів ін)	1304.674	2140

Джерело: складено автором на основі джерела [2]

Державна підтримка галузі проявляється у наданні виробникам АДЕ різноманітних пільг: субсидії і кредити за низькими відсотковими ставками; зняття фіскального тарифу з частини прибутку, інвестованого у розвиток даної галузі; звільнення споживачів "чистої" енергії від екологічних податків і дотацій, квотуванні та іншій фінансовій допомозі, що призвело до зростання рівня інвестування у галузь до 280 млрд долл у 2012 році. Найбільшими виробниками альтернативної енергетики є німецькі компанії адже Німеччина є світовим лідером ринку. У період з 2000 по 2011 рік субсидування сфери альтернативної енергетики в Німеччині зросло з 1 млрд до 16,8 млрд євро. В країні сьогодні виробляється бі-

льше 50% біопалива в загальному виробництві ЄС, Німеччина є інноваційним лідером з виробництва вітряної енергії. Це зумовлено тим, що із зародження ринку відновлюваних джерел енергії, саме в Німеччині були прийняті перші механізми державного регулювання й стимулювання галузі.

3. Разом з появою нових тенденцій у державній енергетичній політиці (яка напрямлена на пропаганду та розвиток поновлюваних джерел енергії), зростання кількості національних виробників АДЕ на території Європейського союзу, поштовхом до розвитку ринку став також зростаючий попит на альтернативну енергетику.

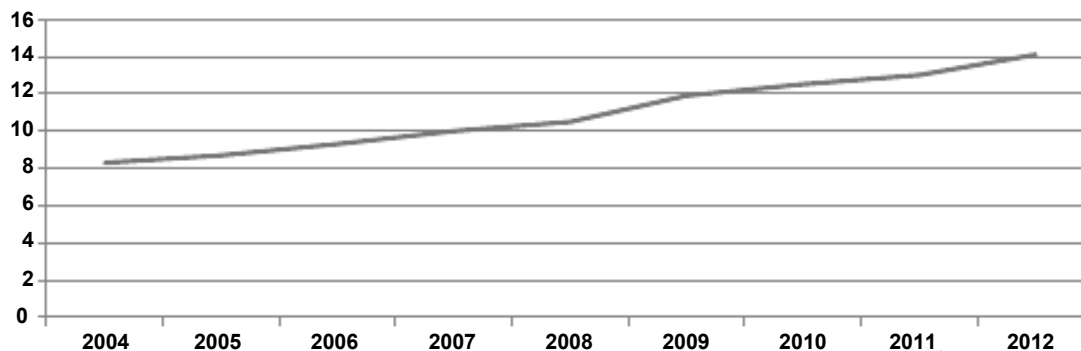

Рис. 2. Динаміка споживання альтернативної енергетики (частка від кінцевого споживання, %)

Джерело: складено автором на основі джерела [3]

Починаючи з 2004 року частка відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії зросла в усіх країнах-членах. Найбільше зростання в цей період було зафіксовано в Швеції (з 38,7% у 2004 році до 51,0% в 2012 році), Данії (з 14,5% до 26,0%), Австрії (з 22,7% до 32,1%), Греції (з 7,2% до 15,1%) та Італії (з 5,7% до 13,5%). Безумовно, зростання темпів розвитку ринку відновлюваних джерел енергії викликано вигодами від мінімізації фінансових витрат за традиційні джерела енергії та зниженням ризиків безперервності забезпечення енергією – для промислового сектору та зниженням вартості й можливістю перепродажу альтернативної енергії – для споживчого сектору. Крім того, новий напрям енергетичної політики вдало вписується у політику соціальної відповідальності як бізнесу, так і населення.

4. При стійкій підтримці Європейського уряду ринок альтернативних джерел став стрімко розвиватись та став привабливим для іноземних виробників. Пільгові умови ведення "зеленого" бізнесу на території Європи відкрили нові можливості для його освоєння компаніям Східної Європи (України) та Азії (Катай). Проте, такі умови значно посилюють конкуренцію на ринку відновлюваних джерел енергії ЄС. Протягом останніх декількох років, виникла реальна небезпека від експансії європейського ринку АДЕ китайськими виробниками, які демпінгують європейський ринок [1].

5. До початку глобальної фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр., розвиток відновлюваної енергетики в Європі відбувався за державної підтримки даної галузі в цілому, незалежно від країни-походження виробника. Пріоритетним напрямом розвитку в економіці ЄС був ринок альтернативної енергетики за усіма видами відновлюваних джерел енергії (сонячна енергетика, вітроенергетика, біомаса, геотермальна енергія та ін.). Масштабне державне стимулювання, як за рахунок прямої підтримки з національних бюджетів (прямі субсидії, податкові пільги тощо), так і за рахунок регулятивних заходів (ввідні тарифи, квоти, полегшений доступ до енергомереж електрики, виробленої з ВДЕ, тощо) призвів до зміни пріоритетів розвитку галузі альтернативної енергетики. Міжнародна конкуренція з боку іноземних виробників, зокрема китайських, стала причиною зміни політики стимулювання галузі. У 2013 році, задля захисту національних виробників, Єврокомісія ввела підвищені ставки мита на ввезення китайського обладнання для переробки енергії з відновлюваних джерел у розмірі 11,8% від вартості обладнання, з 6 серпня мито збільшиться до 47,6%. Європейське законодавство дозволяє вводити ставки митних зборів до рівня 67,9%. При чому, специфікою формування європейського ринку альтернативної енергетики на сучасному етапі є маніпуляції потужних європейських компаній та апелювання до загрози енергетичної нестабіль-

ності у разі присутності іноземних виробників (конкурентів) на ринку ЄС. Адже саме голови найбільших енергетичних компаній Європейського Союзу звернулися до влади ЄС із закликом скасувати субсидії на вітряну та сонячну енергетику з метою зменшення конкурентної напруги в регіоні.

6. Посилення конкуренції на Європейському ринку альтернативної енергетики з боку іноземних виробників призвело до банкрутства потужних європейських виробників (Conergy, Solarhybrid, Gehlicher Solar). Такі тенденції на ринку спричинили відповідні дії з боку Уряду ЄС щодо збільшення ставки мита на ввезення китайського обладнання у розмірі 47,6% від вартості обладнання. При чому, Європейське законодавство дозволяє вводити ставки митних зборів до 67,9%. Проте, такі дії з боку Уряду можуть призвести до ліквідації сотень тисяч робочих місць у європейських компаніях, зайнятих у сфері послуг щодо встановлення та обслуговування устаткування геліоенергетики. Крім того, в сучасних умовах міжнародної інтеграції та глобалізації економічного простору, присутність іноземних конкурентів на європейському ринку альтернативної енергетики приймає нових форм – повного поглинання. Такі успішні європейські компанії, як Q.Cells, Sunways, Solibro були доведені до банкрутства китайськими виробниками, а згодом біли повністю поглинені азіатськими компаніями.

Таким чином, у рамках нової енергетичної політики ЄС слід враховувати вплив суб'єктів ринку альтернативної енергетики на його розвиток та формувати комплекс заходів, переслідуючи такі цілі:

- Створення повноцінного внутрішнього ринку енергії в ЄС;
- Підвищення рівня енергетичної ефективності в усіх країнах;
- Збільшення частки альтернативних джерел енергії;
- Інвестування технологічного розвитку альтернативної енергетики;
- Забезпечення сталого розвитку галузі відновлюваних джерел енергії;
- Створення балансу енергозабезпечення в межах регіону;
- Розвиток зовнішніх зв'язків та співпраці у сфері альтернативної енергетики.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, здійснене дослідження ринку альтернативної енергетики ЄС під впливом зростання конкурентної напруги на світовому ринку дає змогу зробити наступні висновки. По-перше, основними завданнями, які сформувались під дією сучасних тенденцій міжнародної конкуренції, для Єврокомісії є створення збалансованого конкурентного середовища в межах ЄС, захист національних виробників галузі альтернативної

енергетики, створення конкурентоспроможних цін на альтернативну енергетику, забезпечення безперебійного енергопостачання, зниження рівня забруднення навколишнього середовища, що викликано підвищенням соціальної відповідальності з боку виробників і споживачів енергії. По-друге, підвищення частки використання альтернативних джерел енергії до рівня 20-30% в загальному кінцевому споживанні, підвищення ефективності енергоспоживання за рахунок нових технологій, підвищення взаємодопомоги між країнами у випадку енергетичної кризи можливо досягти за рахунок розподілу спеціалізації виробництва альтернативної енергії за географічним принципом, інвестування в галузь відновлюваних джерел енергії.

Подальше дослідження проблеми розвитку альтернативних джерел енергії стає найбільш перспективним напрямком енергетичної політики ЄС. При подальшому здійсненні аналізу даного ринку необхідно враховувати

експортні перспективи, можливості соціальної згуртованості та зайнятості населення на новоствореному ринку.

Список використаних джерел

1. Следзь С. Отечественная индустрия по производству оборудования для альтернативной энергетики: быть или не быть? / С. Следзь // Зеркало недели: Украина – 2013. – №42. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.zn.ua/business/otechestvennaya-industriya-po-proizvodstvu-oborudovaniya-dlya-alternativnoy-energetiki-byt-ili-ne-byt_.html?page=2&items=20.
2. William Pentland World's Most Innovative Clean-Energy Companies / Pentland W. // Forbes – Oct 22, 2014 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forbes.com/sites/williampentland/2011/10/26/worlds-most-innovative-clean-energy-companies/>
3. Офіційний сайт Європейської Комісії. Renewable energy in the EU28 Share of renewables in energy consumption up to 14% in 2012 / Eurostat News Release – 37/2014 – 10 March 2014 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/8-10032014-AP/EN/8-10032014-AP-EN.PDF
4. Хмельницький Л. Ю. Использование возобновляемых источников энергии как механизм для преодоления диспропорций макроэкономического развития / Л.Ю. Хмельницький // Проблемы региональной энергетики – 2010 – № 3 – с. 25-34.

Надійшла до редколегії 27.06.14

Н. Данилова, ассист.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ИЗМЕНЕНИЕ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЕВРОПЕЙСКОГО РЫНКА АЛЬТЕРНАТИВНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ КОНКУРЕНЦИИ

В статье исследованы современные тенденции функционирования мирового рынка энергообеспечения, описаны основные факторы влияния на изменение политики государственного регулирования энергетической сферы Европейского Союза. Предложен механизм развития рынка альтернативной энергетики под влиянием внутринациональных и иностранных субъектов рынка.

Ключевые слова: энергетические ресурсы; государственное регулирование рынка альтернативной энергетики; рынок альтернативной энергетики.

N. Danylova, Assistant

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

RECENT CHANGES IN THE EU RENEWABLE ENERGY MARKET REGULATIONS

This paper studies recent trends of the world energy supply. Factors affecting changes in the state policy of the European energy strategy are identified. The role of renewable energy sources in solving energy problems is revealed. The mechanism of the EU renewable market development is illustrated. The main changes in the dynamics and structure of energy consumption are identified. The major participants in the modern European renewable energy market are demonstrated. A set of measures to build a new energy policy in EU is formed.

Keywords: energy sources; the EU State Regulation of renewable energy market; renewable energy market.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2014; 10(162): 58-63

УДК 339.9

JEL F20

А. Козлова, асп.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ТЕХНОЛОГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА МІЖНАРОДНИЙ АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ

В статті визначені чинники впливу глобалізації на міжнародний аграрний сектор економіки. Досліджено основні технологічні імперативи агросектору в системі міжнародних економічних відносин. Проаналізовано стратегічні пріоритети міжнародного аграрного сектора, що включає фінансово-кредитне забезпечення, правовий аспект, процеси інтеграції та формування організаційної структури.

Ключові слова: аграрний сектор, активізація інноваційної діяльності, нові технології, кон'юнктура ринку продукції агробізнесу.

Постановка проблеми. В умовах прискорення чергового етапу науково-технологічного прогресу викликаного характером дії глобальної фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр., актуальною постає проблема розкриття значущості впливу глобалізації на міжнародний аграрний сектор. Це вимагає відповідного методологічного інструментарію, спроможного поглибити та конкретизувати підходи до вибору альтернативних варіантів стратегічної поведінки на всіх щаблях державної влади, враховуючи технологічний фактор як каталізатор і рушійну силу забезпечення конкурентоспроможності національної економіки на міжнародному ринку.

Події в українському суспільстві свідчать про те, що в країні фактично й донині відсутня системна методологія стратегічного управління соціально-економічним розвитком, яка надавала б можливість активно скеро-

увати власний рух, мінімізуючи небажані та непередбачувані чинники. Зазначене підтверджується, зокрема, фактично перманентною соціально-економічною, екологічною, а в останні роки, як закономірність, ще й технологічною кризою. У дослідженні причин поступового, проте динамічного процесу втрати технологічної потужності української держави протягом усього періоду її незалежності актуальним постає завдання розкрити сутність технологічного імперативу соціально-економічного розвитку та проаналізувати характер впливу технологічних інновацій на виникнення глобальної фінансово-економічної кризи для обґрунтування положення про необхідність врахування технологічного фактора як основного чинника розробки та реалізації стратегії розвитку економіки України в міжнародному аграрному секторі.